

(/)

🏠 (/)

> Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Landskabsmaleren Harald Jerichau

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/plakatmanden>)

Landskabsmaleren Harald Jerichau

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 141

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/landskabsmaleren-harald-jerichau>) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/landskabsmaleren-harald-jerichau>) **in** (<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/landskabsmaleren-harald-jerichau&title=>)

Birgitte Fink

Landskabsmaleren Harald Jerichau

Frydenlund. 200 sider. Ill. 399,95 kr.

Af Anders Ellegaard

1800-tallet var både et vanskeligt og et godt århundrede for Danmark. Det afhænger helt af, hvilke briller man tager på. Nationaløkonomisk og handelsmæssigt var der ikke meget at råbe hurra for, medens det fra en kunstnerisk synsvinkel var et godt århundrede.

Storbritannien bombarderede København, slog os til søs og stjal vores flåde, så vi ikke kunne beskytte handelsskibene. Vi holdt af politiske grunde med Napoleon, idet svenskerne, som vi ikke kunne lide og ofte lå i krig med, var i forbund med Rusland, som var modstander af Frankrig. Det førte til, at vi mistede Norge og grevskaberne mod syd. Vi gik "statsbankerot." Vi tabte i 1864 krigen med Tyskland, osv. osv.

Kunstnerisk blomstrede vi til gengæld op, hvis man ellers synes, at nationalliberalistisk kunst er noget at råbe hurra for. Danmark så indad; vi var de bedste i verden. At der i Europa var nye tendenser i kunstens verden, og at Frankrig i sidste del af århundredet blev det førende land, hvor mange nye kunstretninger opstod, kom ikke os ved i Danmark. Nationalliberalismen var de rigueur og kosmopolitterne var yt; i hvert fald ifølge kunstkritikerne og professorerne/lærerne på Kunstakademiet.

Én af kosmopolitterne var mærkeligt nok professor ved Kunstakademiet, billedhuggeren Jens Adolf Jerichau, som boede og arbejdede i Rom i mange år, før han blev professor i København. En anden kosmopolit var maleren Elisabeth Jerichau Baumann, som var født i Polen og uddannet som maler ved kunstakademiet i Düsseldorf. Hun var gift med Jens Adolf, som hun havde mødt i Rom. Ingen af dem blev anerkendt af den nationalliberale kunstkritik, dertil var deres kunst for kosmopolitisk. Parret fik tre sønner, hvoraf Nikolaj Harald Adolph Jerichau (1851-1878) var den midterste. Hans mor, Elisabeth, opholdt sig meget i Sydeuropa og Tyrkiet, hvor hun malede og solgte mange portrætter.

Efter privatundervisning bestod Harald Jerichau optagelsesprøven til Kunstakademiet, men da tegneundervisningen ikke var noget for ham, forlod han snart Akademiet og blev elev hos den franske maler Jean-Achille Benouville i Rom. Man kan undre sig over, at han blev betragtet som kosmopolit, for mange danske kunstnere og lærere på Akademiet havde været i Frankrig, Paris, og havde modtaget undervisning dér. Harald lærte den franske skole og metoder at kende.

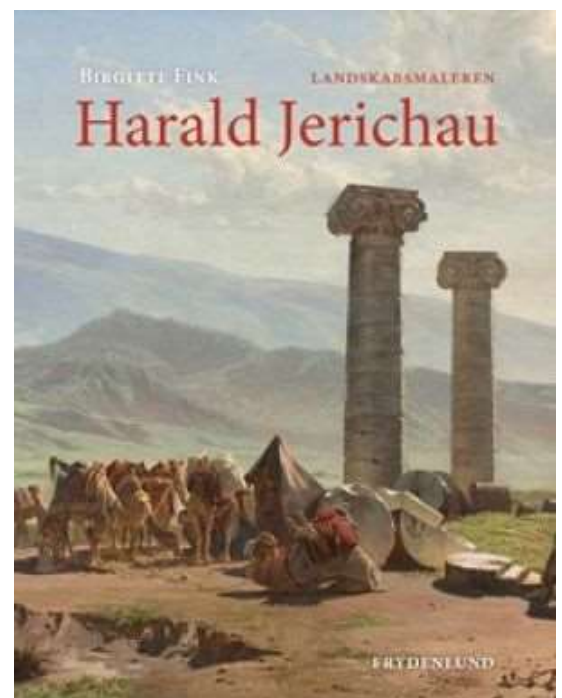
Harald Jerichau opholdt sig mest i Italien, Grækenland og Tyrkiet. Som sin læremester kastede han sig over landskabsmaleriet. Det var ikke så givtigt som at male portrætter, som hans entreprenante mor excellerede i. Hun hjalp ham økonomisk, og fik ham til Tyrkiet, hvor hun og han blev "orientalister." En kategori som også Harald blev sat i, fordi han malede tyrkiske landskaber – på fransk.

Tyrkiet, som på det tidspunkt havde et europæisk orienteret overhoved, var blevet et kendt rejsemål for mange europæere, som benyttede sig af de nye dampdrevne skibe og tog til at komme lettere og hurtigere ud i verden.

Harald Jerichau var tidligt blevet meget forelsket i sin tyske kusine Marie Kutzner; og hun i ham. Haralds far var imod forbindelsen, da han mente, at det ville hindre Harald i at rejse og udvikle sig

som kunstner.. Man blev dengang først selvbestemmende som 25 årig, så det krævede faderens tilladelse til at gifte sig før den alder. I Konstantinopel havde man ikke 25-årsreglen, så da Marie kom derned, blev de gift. Faderen nåede lige netop at give sin tilladelse dagen før brylluppet. - D. 12. januar 1876 fødte Marie en velskabt dreng, men allerede d. 26. april døde han.

Marie og Harald var flyttet til Brunså udenfor Konstantinopel d. 2. april, men nu flyttede de videre til Napoli. Marie blev smittet med tyfus, og d. 7. november fødte hun for tidligt en dødfødt søn og døde selv. Harald var dybt ulykkelig og overvejede selvmord. Hans mor, Elisabeth, skrev til brygger J. C. Jacobsen og overtalte ham til ved juletid 1878 at bestille et stort maleri hos Harald. Den lange version fortælles i bogen. Den korte version er, at Harald malede billedet "Den lydiske slette i nærheden af Sardes, Lilleasien (Tyrkiet)". Maleriet er deponeret på Statens Museum for Kunst. Maleriet er 136,5 cm. højt og 305 cm. bredt. Er det et godt maleri? Er motivet for spinkelt til så stort et maleri? Kunstkritikeren har ikke altid været enig. Bogen refererer loyalt forskellige opfattelser.

Harald Jerichau havde ikke et stærkt helbred, men jagt, som var hans store lidenskab, og maleriet, syntes at have givet ham mere livsmod. Han kom igennem et tyfusanfald, men var meget svækket. D. 6. marts 1878 døde han i Rom efter et malariaanfald, som han i sin svækkede tilstand ikke kunne overleve.

Det sidste kapitel i teksten er en gennemgang af de opfattelser kunstkritikken har haft af Harald Jerichau gennem tiden. Meget interessant og præget af den politik, der har været fremherskende i tidens løb. Kapitlet har overskriften: Harald Jerichaus kunsthistoriske eftermæle.

Bogen er fyldt med gengivelser af malerier, tegninger, breve, fotografier m.m. Alt er meget fint trykt i gode farver og uden aftryk gennem siderne. - Bagerst er der litteraturliste, personregister og noter. Udgivelsen er støttet af seks fonde og legater.

Var Harald Jerichau et komma i kunsthistorien, eller er han et fulgyldigt punktum, som nåede at sætte sit præg på malerkunsten - læs og døm selv!

[Historie-online.dk, den 11. januar 2023]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/plakatmanden>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

SOMMERLANDETS ARKITEKTUR

(<https://www.historie-online.dk/boger/sommerlandets-arkitektur>)

TYSK KULTURHISTORIE

(<https://www.historie-online.dk/boger/tysk-kulturhistorie>)

HITLERS HESTE

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/hitlers-hete>)

TV-tips, uge 03, 2023

Bl.a. med dokumentar om seismologen Inge Lehmann

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-03-2023>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-03-2023>)